

מסורת הש"ס

(א) ערכין כט: [ע"ש],
(ב) [לעיל לט. לקמן קט.],
(ג) [ערכין כה.], (ד) [לעיל
מא. [ע"ש] לג.], (ה) ס"ח
כך, (ו) חטיות כה., (ז) ס"ח
א"ע. רש"ל

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלל היבא דליכא
מנובא סלקא: (ב) רש"י
ד"ה סא ליכא וכו' רד"ה
גרס הס"ד וזמ"כ מ"ה
סלקא ליה: (ג) רמב"ם
ד"ה אלל וכו' דאי אמרת
בשלמא דמכח מדעת:
(ד) בא"ד מי אישתדוף
רוכא: (ה) ר"ה ממזי וכו'
רוח בבורה כנ"ל ואז
ר' נחמיה:

מוסף רשמי

אינו עולה לו מן המין. שהרי שנים, שהם שני חנויות, מבי, שם שנים הראשון לחנויות (מחנות) כפי שדין לוקח (שערי) כסא. אפסעתא דמלכא (כסא) מלת המלך (לשערי) דבר. דבריו עזי דרבי בקרייתא. ר' חננין בן דרסא הוה ליה הני עמי, אמר ליה עמך שנין (שנים) אמר ליה חסדן ויכליתו דוכי (דוכים) חלסין (שדות) ואל כל הדא (שדות) מיני לחסדן דנא בקרייתא, לאורסא אימי כל הדא ונא חסדן בקרייתא (חשיתיה בך ודש"ל).

מא' מי אמרין ארבע שדות שבר
אמר ליה אלו היו זרועות תבואה אף
אם תמנא לומר אסתפחא לאו הפס
זרע פורענות תבואה הוא דלמר
נמי אישמוקד וזרע אחר מי דא
הפסקה: **ותנור אומר**: מה שמבקש
מן היורש יעשה ואני לא בקשתי מן
השמים בתחלת השנה שילצמי
שעורים אלא בחטין: **כל דוליו**.
בכל מקום שפ' **לפס**: מוק' **כוסה**:
ארעביה. ואפי' ישנן בנקעה אחרת:
היה שנה שדטון. גבי מוכר בזמא
שהיבול נהוג שאינו מתן לה לגבול
פחות משמי שנים מתן לה בערכין
(ד' טו'): **או שנים כשי אלו**.
שלא ירדו גשמים: **אינו עולה לו מן**
המעין. שמי שנים: **הא איכא תבואה**
ברובא אחריתי. אפי' דהוא חבא
אישמוקד אמרין לתא ידיה (א' מו)
(ידיה) גרס (א' מו) לשקנה ליה מגרע
מדמים מה שמגיע ופסח אחת כאילו
היו זה פירות: **שיש בכן תבואה**.
בזמן מקום בחר': **אסתפחא**
דמלא. המלך צילנו מלזרעה והרי
אם כמו שאינו ולא קראה הכתוב
לישראל שנת תבואה: **אלא מעשה**
אי תמנא לדיחא: לא תעלה לו בזרעו.
מקדים שדיו ונא לפדותו שנתן לו
הכתוב שדיון בתחלת היובל חמשים
שקל כסף ויורא (ח' ואם אחר היובל
ותשב לו הכהן וגו' ויגרע מערכך
(שס) שנים שעברו הוא מגרע מן
החשבון שנים שמגיע לו ונתן כמה
שמגיע לשנים הבאות. ואם דבשיבועית
תמנא לדיחא לתה הן נמנעו לפחות
את הדפיון דחנן נותן סלע ופוגדיון
לשנים הבאות שזה החשבון המגיע
לכל שנה נשאתה מחלק חמשים
סלעים לט"ו שנים נמנעו צדיעיות
מועילות לגרע הדפיון דאי מלית
שבע שמיטות ותחלק חמשים שקלים
למ"ב שנה מגיע לכל שנה קרוב
לסלע ויורג: **למשעא פיה פירי**.
הלקך סלקא ליה דגני פיהו אה
אחורה לא כתיב שני תבואות: **לא**
שנו. אם מכת מדינה היא מנכה
לו: **אכל לא זרעא**. ואשמוקד
רובא דבבבא לא מנכה ליה: רבי
חיננא בן דוקא בבבבא שנתית:

יִמְכַּר לָךְ שְׁנַיִם שִׁישׁ בָּהֶן תֵּ
אֵלָא מַעֲתָה שְׁבִיעִית תַּעֲלֶה
אִמְר לִיה שְׁבִיעִית ^אאִפְקַתְּ
דַּרְב מְרִי לִרְבִּינָא אֵלָא מַעֲתָ
תַנ ^בנִוְתֵּן סַלַע וּפּוּנְדִין לֵךְ
כֹּה פִרִי אִמְר שְׁמוּאֵל לֹא שֶׁ
זָרַעָה כָּלֹל לֹא דֹאמֵר לִיה אֵיל
וּבִימֵי רַעְבּוֹן יִשְׁבְּעוּ מִתֵּיב רַב
וּבֹא זֶאֵב וּמִרְפָּא וּבֹא אִרִי וְדֹרֵס
אוֹתוֹ אִם יִכּוֹל לְהַצִּיל חַיִּיב וְאִם
מִקֵּיִם ^בי ^גגַּם אֶת הָאֵרִי גַם (א)
חַיִּית לְאִיתְרַחוּשֵׁי לָךְ נִיסָא הוּא
עֵיז דּוּבִי בְּקִרְבֵּיהּ וְנִימָא לִיה

לא מצי למימר הוה מקיים צי ותג
שזרע אם לא שיעשה לו גם ולא

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

א' הוית חוית לאשתויר לך
איכא למימר הכי דאפילו
הרי לא נשתייר כלום דנשדך
לישנא תלילא נהט אי נמי

אני זרע אחר מאי חיטי לגבי שעורים כורע
אחר דמי או לא כל העולם כולו בשדפון
שלו בירקון אי נמי כל העולם כולו בירקון
שלו בשדפון מאי תיקו אמר ליה זרעה
חיטי ואול הוא זרעה שערי ואשתדוף
זוכא דבאנא ואשתדוף נמי הנך שערי
אליה מאי מי אמרין דאמר ליה אילו
זרעתה חיטי הוה נמי משתדפא או דלמא
מצי יתגורר אומר ויקם לך "מסתברא דאמר
ליה אי זרעתה חיטי הוה מקיים כי ותגור
זומר ויקם לך ועל דרכך נגה אור נשתדפו
לך שדותיו של מחכיר ואשתדוף נמי הא
הדייהו ולא אשתדוף רובא דבאנא מאי
מי אמרין כיון דלא אשתדוף רובא דבאנא
לא מנכי ליה או דלמא כיון דאשתדוף
אזולו ארעתיה מצי אמר ליה האי משום
לתך דידך הוא דהא משתדפו כל שדותיך
מסתברא דאמר ליה אי משום לתאי ידי
הוה משתייר לי פורתא כדכתיב כי נשארנו
מעט מהרבה נשתדפו כל שדותיו של חוכר
אשתדוף רובא דבאנא ואשתדוף נמי הא
הדייהו מאי מי אמרין כיון דאשתדוף
רובא דבאנא מנכי ליה או דלמא כיון
דאשתדוף כולו ארעתיה מצי אמר ליה
משום לתך דידך הוא דהא משתדפו כל
שדותיך מסתברא דאמר ליה משום לתאך
הוא אמאי הכא נמי נימא ליה אי משום
לתאי ידי הוא הוה משתייר לי פורתא דהוה
מקיים כי כי נשארנו מעט מהרבה משום
דאמר ליה אי הוה חזית לאישתיוורי לך
חזית הוה משתייר לך מדנפשך מיתבי
יהיתה שנת שדפון וירקון או שביעית או
שהיו שנים בשני אליהו אינו עולה לו מן
ממנן קתני שדפון וירקון דומיא דשנים בשני
אליהו מה שני אליהו דלא הוי תבואה כלל
קתני הכא נמי דלא הוי תבואה כלל אבל (א)
איכא תבואה סלקא ליה ולא קאמרין מכת
דגיהה היא אמר רב נתמן בר רצח שאני
תתם דאמר קרא "במספר שני תבואות

ה בעולם אמר ליה רב אשי לרב כהנא
מן המנין דהא איכא תבואה בחוצה לארץ
דמלכא היא אמר ליה מר זוטרא בריה
שביעית לא תעלה לו מן הגירוע אלמה
אמר ליה שאני התם דחויא למישטחא
אלא שורעה וצמחה ואכלה חגב יאכל לא
דעתה הוה מקיים כי לא יבשו בעת רעה
ו"רועה שהיה רועה והניח עדרו ובא לעיר
ואומרים אילו היה שם היה מציל אלא אומדין
או פטור ואמאי נימא ליה אי הוית התם הוה
הרוב הכה עבדך משום דאמר ליה אי הוית
תרחיש לך ניסא "כר" חנינא בן דוסא דמתין
י דלניסא רבה לא הוה חוינא לניסא וזוטא
חוינא

אומר ויקס לך דעםתמא לא היה מקבל הקדוש ברוך ה
אמר לעיל הוה מהויים די ותגור אומר אללא לפי ש

קו.

לו א מ"י פ"ח מהל'
שכירות הלכה ה סמג
עשן ח טושו"מ ד"מ פ'
שכן ספק ב:
לו ב ג מ"י טושו"מ
שם ספק א:
לח ד מ"י פ"א מהל'
יולת הלכה ו:
לז ה מ"י פ"ד מהל'
ערכין הלכה ו:
מ ו פ"ח מהל' מהלכות
שכירות ה' ה סמג
עשן ח טושו"מ ד"מ פ'
שכן ספק ב:
ז [מ"י פ"ג מהל' שכירות
הלכה ח טושו"מ ד"מ פ'
ראא ספק יב ופ"י שג
ספק יו:]

תורה אור השלם

ו. ותגור אומר ויקם לך
ועל דרביך נעזר אור.
איב כח
ב. יאמר לו ייפדו
ויבא חפל נא ותתנן
לפניך ותתפלל בעדנן
אל י' אליהן קעל
השארית הזאת כי
שגדנו מעט מדרבה
כאשר עמית ראות
אתה: יפדיו מכ
ב. בספסר שנים אחד
היבול חקבה מאד
עמיתך מכוסר שני
תבואת ימכר לך.
יקרא כח
א. לא יבשל תרע
ובישר עבד שבעה.
תהלים ט
ג. אם לא דארי גם הדוב
הבה עבדך והיה
לפלושי הערל וזה
כאחר מזה כי דרף
משכבת ארבע חיים:
שפוא א ד לו

היו משתתף ד"ר מרנפסד. גבי חוכר
יפטור אותו המסחר מלידת חסידותו
בכל השדה אשר הוא דקתני מנחה
לדגשאר קאת שדה לא חסיד שיר
העטם הנמאל לענין שאי קורא
כי נשארנו מעט מהרבה כיון ששום
לא פלט מהפסד מרובה אבל
מחמיר שגוף הקרקע שלו וממנו
לא לקבל חסידותו כלומר לעיל
הנמלעלעל קבועה יכל המסחר לומר
כי נשארנו מעט מהרבה והר
לעיל נשארנו מה שקבועי עמך
בבן וכן כורין: תלמה מעלה
אמר מלא חסיד ב'ו. חסיד מלא חסיד
עממה בללו הכי תקשה אבריה
לחמיר אלל חסיד דלי אמרת (ו)
דמכת מדינה לא חסיד אלל דומיא
שזי חסידו חסיד שפיר דהוה תלין
שעממא במה שזו השדה אינה ראיה
לגלותה אלל חסיד שזי תבואות והיינו
כי יחסי תבואה בעולם כגון שזי
לחסי חסידו אלל כי תבואה בעולם חסיד
השדה וזו ראיה לתבואה אלל על גז
לחסי חסידו רובא דבאגא אלל שביעת
דחסי חסידו אלל על גז דחסי תבואה בחור'
השדה וזו אינה ראיה לתבואה כיון
שחסי חסידו בדרך אלל השתא דלמר כי
לחסי חסידו רובא דבאגא הוה מכת
מדינה ולא חסידה שדה וזו ראיה
לגלותה תבואה וחסי הכי גזרת הכתוב
הוא כיון דחסי תבואה בעולם עולה
לזו מן המנין א"כ חסי' שביעת נמי
ומשני שביעת אפקעתה דמלכא הוה
חסי אפסר להיות תבואה בדרך דחסי
כלל ולהכי לא מקרי שנת תבואה
באל שנת שדפון דא"כ דהוי מכת
מדינה אי אשתדוק רובא דבאגא
שביעת חסידו חסי בה הוה כיון
שחסי חסידו חסי בה תבואה חסי
שנת תבואה ובענין כענין חסידו
חסי כלל אפסר להיות בה תבואה
כיון דשום מהם ליכא:

מתיב רב ששת רועה שחיה
רועה עדרו בל' מימה
לא פריך ממתימין להפועלים
(ועל דף ע"ג:) דתנן הארי הדוב הזה
הוא אונם ואמאי ימא אילו נלחם בזה
הוא מקיים ביה גס את הארי וי"ל
דהתם כיון שהיה שם ולא גא לו
דמות גבורה אין יכול לומר דהוא
מקיים ביה אבל התם שלא היה שם
דלמא אי הוה התם היה בו רוח
(ס) וגבורה דעת להלחם והוא מקיים
ביה גס את הארי מי' :

לְנִיסָא וּזְמַנָּא מִיְהוּדָא חוּרָא קִישָׁא.
 תִּימָה מַאי קִישָׁא הֵא אֲמַרְן
 וְעַל דְּבִי אֲמַר לִיה וְזַע טַוִּין חֻרְעָה
 שְׁעָרֵי וְאַשְׁמֻדָּא דְמַאי אֲמַר לִיה אִי
 וְרַעְמָה טַוִּין הוּא מְקַסֵּי יָד וְתוֹדֵר
 לְאֻמְרֵי יוֹסֵף לָךְ וְיִשָּׁא כְּלָל וְזַע כְּלָל
 דְּלִיכָא הֹכְחָה שְׂכִיחָא רָאוּי לְהַשְׁמֵד
 יִשְׂרָאֵל דְּשִׁמּוּל מִיָּרֵי כּוֹנֵן שְׂאֲמַר
 לִיה וְזַע כֵּל מַה שְׁמַרְחָה דְּהַשְׁחָה
 וְזֵא חֲפֻלְתּוֹ שֶׁל זֶה שְׁלֵיחַ כֵּל מַה
 וְחֲפֻלְתּוֹ עַל מִין אֶחָד שֶׁל טַוִּין:
 וְקִימָנָא